

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Annettu Helsingissä 12 päivänä huhtikuuta 2000

Päätös nro 17/2000

Asia Irtisanomista ja virantoimituksesta pidättämistä koskeva oikaisuvaatimus

Päätös, johon haetaan oikaisua

Kuopion yliopiston 15.12.1998 tekemä päätös, jolla A on irtisanottu Kuopion yliopiston patologian professorin A28pl virasta.

Oikaisuvaatimus

A on vaatinut päätöksen kumoamista.

Asian käsittely

Kuopion yliopisto on antanut asiasta vastineen ja A sen jälkeen vastaselityksensä.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Kuopion yliopiston päätöksellä 15.12.1998 professori A:n virkasuhde on irtisanottu valtion virkamieslain 25 §:n 2 momentin nojalla ja virkasuhde on virkamieslain 28 §:n perusteella määrätty päättymään neljä kuukautta sen jälkeen, kun irtisanomispäätös on tiedoksiannettu.

Valtion virkamieslain 14 §:n 1 momentin mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä. Hänen on noudatettava työnjohtaja valvontamääräyksiä. Lain 14 §:n 2 momentin mukaan virkamiehen on käytäyttyävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla. Lain 25 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen ei saa irtisanoa virkasuhdetta virkamiehestä johtuvasta syystä, ellei tämä syy ole erityisen painava. Lain 40 §:n 2 momentin 4

kohdan mukaan virkamies voidaan pidättää virantoimituksesta välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos irtisanomisen perusteena oleva teko tai laiminlyönti osoittaa virkamiehen siinä määrin soveltumattomaksi tehtävänsä, ettei virantoimitusta voida jatkaa tai jos virantoimituksen jatkuminen irtisanomisajan voi vaarantaa kansalaisen turvallisuuden. Tällöin virkamiehellä on kuitenkin oikeus irtisanomisajan palkkaa vastaavaan korvaukseen.

Selvitys tapahtumista

Irtisanomista koskevasta päätöksestä käy ilmi, että A on Kuopion käräjäoikeuden 4.11.1998 antamalla tuomiolla tuomittu törkeästä veropetoksesta yhden vuoden kuuden kuukauden ehdolliseen vankeusrangaistukseen sekä oheissakkoon, jonka päätöksen Itä-Suomen hovioikeus on 14.12.1999 antamallaan tuomiolla pysyttänyt. A ei ollut verovuosilta 1992-1995 ilmoittanut saaneensa mitään tuloa British American Tobacco Co Ltd:n (BAT) ja Fabrique de tabacs Rennies S.A:n (FTR) HPV-tutkimusprojektia varten saamistaan tutkimusapurahoista, jotka ovat olleet yhteensä lähes 3,4 miljoonaa markkaa. Saadun selvityksen mukaan A oli käyttänyt lähes 2,4 miljoonaa markkaa näistä tutkimusapurahoista henkilökohtaisiin tai muihin yksityisiin, tutkimusprojektiin kuulumattomiin, menoihin. A on laiminlyönyt noudattaa yliopistossa suoritettavien sopimustutkimusten ohjeistoa.

Edelleen irtisanomispäätöksen perusteluista ilmenee, että A on laiminlyönyt noudattaa yliopiston ohjeistusta sopimustutkimusten suorittamisesta. Ohjeiston noudattamatta jättäminen on mahdollistanut Euroopan yhteisön Kuopion yliopistolle kuuluneen tutkimusrahoitus sopimukseen Contract ERB T53*-CT94-0295 liittyvän tutkimusrahan maksattamisen A:n henkilökohtaiselle pankkitilille. Maksusuorituksen tapahduttua 10.10.1994 A oli siirtänyt 700 000 markkaa määräaikaiselle kahden kuukauden sijoitustilille ja pidättänyt perusteettomasti itselleen talletukselle maksetun koron.

Erillisen sijoitustilin avaamisesta ja A:n saamasta korkohyödyistä yliopisto on tullut tietoiseksi vasta kesällä 1998 veropetosasian syytetoimien yhteydessä. Yliopisto teki välittömästi esitutkintapyynnön rikospoliisille.

Johtava kihlakunnansyyttäjä on 29.2.2000 tehnyt asiasta syyttämättäjättämispäätöksen sillä perusteella, että ottaen huomioon A:lle jo tuomittu rangaistus törkeästä veropetoksesta, nyt kysymyksessä oleva rikos, virka-aseman väärinkäyttö, ei olennaisesti vaikuta kokonaisrangaistuksen määrään.

Edelleen irtisanomista koskevan päätöksen perusteluista ilmenee, että A on vuonna 1994 laiminlyönyt noudattaa Kuopion yliopiston taloussäännön 34 §:n 2 momenttia antamalla alaiselleen määräyksen lähettää yliopiston tutkimusprojektiin nro 6502 liittyvät ns. EVO-laskutukset suoraan Kuopion yliopistolliselle sairaalalle maksettavaksi, vaikka taloussäännön mukaan toimintayksikön tuli toimittaa laskutustiedot taloustoimistoon, jonka tuli hoitaa laskutus keskitetysti. Asiasta on poliisitutkinta kesken. Yliopisto on saanut irtisanomisperusteen arvioimiseksi tarpeellisia selvityksiä vasta kesän ja syksyn aikana 1998.

Oikeudellista arviointia

Saadun selvityksen mukaan A on vastoin yliopiston ns. sopimustutkimusten suorittamisesta annettua ohjeistoa ohjannut tutkimusapurahoja henkilökohtaiselle tililleen elokuussa 1994 allekirjoitettuun EU-tutkimusrahasopi-mukseen liittyen, jonka sopimuksen osapuolina ovat olleet Euroopan yhteisö ja Kuopion yliopisto. Johtava kihlakunnansyyttäjä on sittemmin tehnyt asiasta syyttämättäjättämispäätöksen, sillä perusteella, ettei kysymyksessä oleva rikos olennaisesti vaikuta A:lle jo tuomittuun rangaistukseen. Mainittu syyttämättäjättämispäätös ei vaikuta arvioitaessa A:n virkamieslain mukaisia irtisanomisperusteita.

A on niin ikään vastoin yliopiston 1.6.1993 voimaantullutta taloussääntöä, laskuttanut suoraan Kuopion yliopistollista keskussairaalaa, vaikka keskitetyn laskutuksen hoitaa taloussäännön mukaisesti taloustoimisto. Menettelyn johdosta A:sta on tehty tutkimuspyyntö perusteettomista laskutuksista.

A on Kuopion käräjäoikeuden 4.11.1998 antamalla tuomiolla tuomittu törkeästä veropetoksesta yhden vuoden kuuden kuukauden ehdolliseen vankeusrangastukseen sekä oheissakkoon, jonka päätöksen Itä-Suomen hovioikeus on 14.12.1999 antamallaan tuomiolla pysyttänyt. Koska A:n yliopistollinen virka-asema professorina on pääosin ollut edellytyksenä niiden apurahojen saamiselle, joiden ilmoittamatta jättämisestä tuomio törkeästä veropetoksesta on annettu, voidaan mainittua menettelyä pitää käyttäytymisvelvollisuuden vastaisena ja siten irtisanomisperusteena.

Ottaen huomioon, että Kuopion käräjäoikeuden tuomio törkeästä veropetoksesta on annettu 4.11.1998 ja yliopistolla on siten ollut riittävät tiedot edellä mainittujen menettelyjen osalta saatavillaan vasta vuoden 1998 puolella, on A:n mainittuihin irtisanomisperusteisiin voitu vedota 19.11.1998 aloitetussa irtisanomismenettelyssä.

Tutkimusryhmien johtajana ja yliopiston dekaanina professori A:n on täytynyt olla tietoinen tutkimusapurahoihin liittyvistä menettelytavoista ja yliopiston ohjeistuksesta. A ei ole kuitenkaan hoitanut tehtäviään asianmukaisesti eikä ole käyttäytynyt asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla. Kokonaisuutena arvioiden A:n virkavelvollisuuksien rikkomista on pidettävä vakavana. Tämän vuoksi virkamieslautakunta katsoo A:n siinä määrin rikkoneen virkamiehelle kuuluvia virkavelvollisuuksia, että A:n menettely muodostaa virkamieslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitetun erityisen painavan syyn hänen irtisanomiseensa.

A on voitu pidättää välittömästi virantoimituksesta, koska A:n menettely on osoittanut hänet siinä määrin soveltumattomaksi tehtäväänsä, ettei virantoimitusta ole voitu jatkaa irtisanomisen jälkeen.

Päätös

Oikaisuvaatimus hylätään.

Sovelletut lainkohdat

Valtion virkamieslaki 14 § 1 ja 2 momentti, 25 § 2 momentti ja 40 § 2 momentti
4 kohta

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat varapuheenjohtaja Kulla, jäsenet Paanetoja, Sipiläinen, M. Nieminen ja Salo sekä varajäsenet Lankinen ja Vehkamäki. Asian esittelijä Anneli Tulikallio.